

معنای سلامت در تجربه زنان دیابتی: یک مطالعه پدیدارشناسی

معصومه آقامحمدی^۱، سوسن ولیزاده^۲، عیسی محمدی^۳، حسین ابراهیمی^۴

زمینه و هدف: سلامتی یکی از مفاهیم اصلی پرستاری است که در متون پرستاری به اندازه کافی توصیف نشده و با توجه به این که روشن شدن مفهوم سلامتی با حفظ و بهبود ارتقای سلامتی در جامعه ارتباط دارد. محققین نیز نیاز به واضح سازی این مفهوم به عنوان جزء اصلی و مهم متاپارادایم پرستاری را شناخته اند، لذا مطالعه حاضر با هدف تبیین معنای سلامت در زنان دیابتی ضروری به نظر می‌رسد.

روش کار: از روش کیفی پدیدارشناسی تفسیری هایدگر برای انجام این مطالعه استفاده شد. ۱۹ زن دیابتی مراجعه کننده به مرکز دیابت بیمارستان امام خمینی اردبیل که تجربه حداقل یک سال ابتلا به دیابت نوع دو را داشته و قادر و مایل به انتقال این تجربیات بودند با روش نمونه گیری هدفمند انتخاب گردیدند. از مصاحبه های عمیق و رو در رو برای جمع آوری داده ها استفاده گردید. گفتگوها با اجازه شرکت کنندگان ضبط و بلافاصله پس از اتمام جلسه به طور کامل و کلمه به کلمه توسط محقق نوشته شد و همزمان آنالیز ون منن برای تجزیه و تحلیل اطلاعات استفاده شد.

یافته ها: از مضامین مهم استخراج شده در تجربیات زنان دیابتی از پدیده سلامت، "داشتن زندگی معنوی" بود. "توانایی انجام خواسته های خدا و اعمال مذهبی، "ارتباط با خدا" و "داشتن یک زندگی پر ارزش" زیر مضمون های زندگی معنوی را تشکیل می دادند. دومین مضمون "دیدن سلامتی به عنوان همه چیز فرد" بود. زیر مضمون های "سلامتی مهمترین نعمت الهی"، "سلامت بزرگترین دارایی انسان" و "نداستن قدر سلامتی تا زمانی که فرد مبتلا به بیماری نشده است" تشکیل دهنده مضمون سلامتی به عنوان همه چیز انسان بود. از "سلامتی به معنای خوشی" که بیشتر بر جنبه های روانی سلامتی اشاره داشت. "خوشی روانی"، "راحتی" و "رضایتمندی" زیر مضامین این مضمون بود. مضمون "استقلال" یکی دیگر از مضامین استخراج شده بود که به کرات در گفته های شرکت کنندگان شنیده می شد. "محتاج نبودن به دیگران"، "حفظ روال عادی زندگی"، "انجام مستقل کارهای مربوط به منزل و فرزندان" و "توانایی مراقبت از خود" نیز به عنوان زیر مضامین مربوط به این مضمون مطرح است. اکثر شرکت کننده ها از تشخیص اولیه بیماری دچار ناراحتی و اندوه شده ولی مدعی بودند که با گذشت زمان با "بیماری کنار آمده" و آن را پذیرفتند. زیر مضامین "تحمل کردن" و "داشتن امید بهبودی" در این مضمون قرار داشتند. آخرین مضمون، "جلوگیری از پیشرفت بیماری" بود. "تغییر شیوه زندگی" تنها زیر مضمون مرتبط با این مضمون بود که در گفته های همه شرکت کنندگان دیده می شد و حکایت از تغییر رژیم غذایی، فعالیت بدنی، کنترل وزن و کاهش استرس داشت. **نتیجه گیری:** بر اساس یافته ها، سلامتی لزوماً به معنای یک زندگی ایده آل نیست چرا که زنان دیابتی در عین بیماری می توانند احساس سلامتی کنند. بنابراین توجه به عواملی که باعث احساس سلامتی بیشتر در این بیماران می شود می تواند عامل مهمی برای ارتقای کیفیت زندگی آنها باشد، به همین دلیل توصیه می گردد این مساله در برنامه های مراقبت از بیماران زن دیابتی مورد توجه قرار گیرد.

کلمات کلیدی: سلامت، دیابت، پدیدارشناسی

^۱نویسنده مسئول: دکترای پرستاری، عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی اردبیل
m.agamohammadi@arums.ac.ir

^۲دکترای پرستاری، عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی تبریز

^۳دکترای پرستاری، عضو هیات علمی دانشکده پزشکی تربیت مدرس

^۴دکترای پرستاری، عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی تبریز